

287

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 19 kwietnia 1939 r.

o wykonaniu ustawy z dnia 4 maja 1938 r. o podatku obrotowym.

Na podstawie art. 17 ustawy z dnia 4 maja 1938 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 292) zarządzam co następuje:

§ 1. (1) Artykuły, powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają artykuły ustawy z dnia 4 maja 1938 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 292).

(2) Paragrafy, powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają paragrafy rozporządzenia niniejszego.

Do art. 1 ust. (1).

§ 2. Za prywatnoprawne świadczenie rzeczy bądź usługi w rozumieniu art. 1 ust. (1) uważa się świadczenie, które:

- a) polega na przeniesieniu prawa własności, używania lub użytkowania rzeczy, bądź na przeniesieniu jakiegokolwiek innego prawa majątkowego, bądź też na wykonaniu pracy lub innej usługi, oraz
- b) wynika z umowy, czyli zgodnego oświadczenia woli dwóch stron, wyrażonego pisemnie, ustnie lub przez odpowiedni sposób zachowania się, bądź też z innego tytułu prywatnoprawnego.

§ 3. Świadczenie jest odpłatne, gdy świadczący osiąga za nie ekwiwalent w pieniądzu lub w jakiegokolwiek innej postaci.

§ 4. W szczególności za prywatnoprawne odpłatne świadczenia rzeczy bądź usług uważać należy:

1) sprzedaż za gotówkę, bądź na kredyt, lub zbycie drogą zamiany wszelkiego rodzaju surowców, półwyrobów, wyrobów i innych rzeczy ruchomych i nieruchomych, nabytych, wydobytych bądź wytworzonych przez sprzedawcę;

2) wytwarzanie na zamówienie wyrobów z własnych lub powierzonych materiałów oraz przerabianie powierzonych w tym celu rzeczy;

3) wykonywanie na zamówienie prac budowlanych, montażowych, instalacyjnych oraz innych prac i usług o charakterze przemysłowym lub rzemieślniczym;

4) udzielanie oprocentowanego kredytu oraz wykonywanie usług, mogących być przedmiotem czynności bankowych, jak: inkaso, winkulacje, udzielenie gwarancji itp.;

5) świadczenia wynikające z umów o ubezpieczenie;

6) wykonywanie usług wynikających z umów: komisji, agencji, pośrednictwa, ekspedycji, przewozu, przechowania, zlecenia (biura wywiadowcze, biura informacyjne, przedsiębiorstwa powiernicze, przedsiębiorstwa strzeżenia cudzego mienia) itp. umów o świadczenie usług;

7) świadczenia przedsiębiorstw rozrywkowych, gastronomicznych, hoteli, pokoiów umeblowanych, pensjonatów, biur reklamowych, buchalteryjnych, buchalteryjno-rewizyjnych, pisania podań, przepisywania na maszynach i tłumaczeń, zakładów leczniczych, zdrojowych, kąpielowych, pogrzebowych, rzeźni, chłodni itp.;

8) wynajmowanie rzeczy ruchomych, jak np. pojazdów, łodzi, koni, rowerów, filmów, książek, ubrań, aparatów zręczności itp.;

9) świadczenia adwokatów, obrońców sądowych, notariuszów, inżynierów, architektów, budowniczych, techników budowlanych, mierniczych, tłumaczy przysięgłych, rzeczoznawców, rzeczników patentowych, maklerów, lekarzy, felczerów, techników dentystycznych, położnych, kosmetyków itp. osób, wykonywających zawód wolny.

§ 5. (1) Świadczenie jest zawodowe, gdy wykonywane jest w okolicznościach, które wskazują, że zamiarem świadczącego jest wykonywać tego rodzaju świadczenia w sposób częstotliwy, aby mieć stąd główne lub uboczne źródło przychodu, chociażby nawet świadczenie było wykonane jednorazowo.

(2) Za zawodowe uważać należy w szczególności wszelkie świadczenia, wykonywane w zakresie przedsiębiorstw: handlowych, przemysłowych, górniczych, komunikacyjnych, bankowych, usługowych lub innych przedsiębiorstw zarobkowych.

(3) Nie uważa się jednak za świadczenie zawodowe sprzedaży całego przedsiębiorstwa oraz sprzedaży należących do przedsiębiorstwa rzeczy nieruchomości i ruchomych, przeznaczonych do trwałego używania w tym przedsiębiorstwie (inwestycje, inwentarz).

(4) Sprzedaż towarów i innych rzeczy, będących z przeznaczenia przedmiotem handlowego obrotu, ma charakter świadczenia zawodowego również w tym przypadku, gdy została dokonana w okresie i w celu likwidacji przedsiębiorstwa lub w drodze egzekucji.

§ 6. Nie stanowi podlegającego podatkowi świadczenia wydanie w naturze kopaliny, przypadających na udziały brutto, obciążone podatkiem od kapitałów i rent.

§ 7. (1) Nie podlegają podatkowi czynności Państwa lub innych związków publicznych, za które pobierane są opłaty o charakterze publicznoprawnym.

(2) Nie podlegają podatkowi czynności pisarzy hipotecznych, komorników, weterynarzy

państwowych lub samorządowych itp. funkcjonariuszów publicznych, którzy pobierają bezpośrednio od stron opłaty administracyjne w imieniu i na rachunek Państwa lub innego związku publicznoprawnego, chociażby część tych opłat stanowiła przypadające na ich rzecz wynagrodzenie. Podlegają jednak podatkowi świadczenia notariuszów.

§ 8. (1) Nie podlega podatkowi wydanie towaru lub innej rzeczy bądź wykonanie usługi, w zamian za przekazanie sumy pieniężnej lub innej rzeczy, jeżeli czynności te mają miejsce pomiędzy dwoma organami, instytucjami lub zakładami, działającymi w imieniu i na rachunek Państwa, w stosunku do którego wspomniane organy, instytucje lub zakłady nie posiadają odrębnej osobowości prawnej.

(2) Wyrażona w ust. (1) zasada dotyczy również stosunków wzajemnych pomiędzy organami, instytucjami lub zakładami, należącymi do innych związków publicznych lub osób prawa prywatnego, o ile te organa, instytucje lub zakłady należą do jednego i tego samego związku publicznoprawnego, lub do jednej i tej samej osoby prawa prywatnego.

§ 9. (1) Nie należy uważać za wykonane na obszarze Państwa świadczenia, polegające na przesłaniu z zagranicy do Polski towaru lub udzieleniu kredytu osobie, mającej w Polsce zamieszkanie lub siedzibę.

(2) Podlega jednak podatkowi świadczenie osoby fizycznej lub prawnej, mającej zamieszkanie lub siedzibę za granicą, gdy:

- a) świadczenie wykonane jest przy pomocy utrzymywanego w Polsce zakładu, biura, składu, wytwórni, pracowni lub innego trwałego urzędnictwa, bądź też tylko przez znajdującego się w Polsce pełnomocnika lub pracownika, albo też
- b) inne towarzyszące świadczeniu okoliczności wskazują, że zamieszkała za granicą osoba dysponuje znajdującą się na obszarze Polski rzeczą przed dostarczeniem jej nabywcy.

Do art. 1 ust. (2).

§ 10. (1) Podlega obowiązkowi podatkowemu wykonywanie przedsiębiorstwa, zawodu lub zajęcia w sposób niezgodny z przepisami prawa, jeżeli zawierane umowy są mimo to prawnie skuteczne (np. czynności wykonywane bez przepisanej prawem koncesji).

(2) Nie podlegają jednak podatkowi czynności, pozbawione charakteru świadczeń prywatnoprawnych z tego względu, iż w ogóle nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy, jako sprzeciwiające się porządkowi publicznemu, ustawie lub dobremu obyczajom (np. paserstwo, nierząd).

Do art. 2.

§ 11. (1) Państwo lub jakikolwiek inny związek publicznoprawny jest płatnikiem podatku w zakresie świadczeń prywatnoprawnych, dokonywanych na rzecz innych związków publicznoprawnych, osób fizycznych lub prawnych, spółek jawnych, komandytowych i spadków wakujących, przy czym wpłaty podatku powinny być dokonywane przez organy, instytucje i zakłady, spełniające świadczenia w imieniu i na rachunek Państwa lub innego związku publicznoprawnego.

(2) Charakter publicznoprawny instytucji nie przesądza w zakresie oceny obowiązku podatkowego charakteru publicznoprawnego poszczególnych czynności, dokonywanych przez tę instytucję.

(3) Płatnikami podatku, z tytułu świadczeń spełnianych przez spółkę prawa cywilnego, są wszyscy spółnicy tej spółki łącznie.

(4) Za spółkę prawa cywilnego, o której mowa w ust. (3), uważać należy w szczególności:

- a) spółkę, która ze względu na rozmiary prowadzonego przedsiębiorstwa oraz brak wpisu do rejestru handlowego nie ma charakteru spółki jawnej,
- b) spółkę zawiązaną w celu wykonywania na wspólny rachunek czynności wolnozawodowych.

Do art. 3.

§ 12. Niezależnie od zwolnień, przewidzianych w art. 3, wolne są również od podatku świadczenia, którym z mocy obowiązujących specjalnych przepisów prawnych przysługuje zwolnienie od podatku (art. 14).

Do art. 3 pkt 1).

§ 13. (1) Za przerób płodów gospodarstwa rolnego w zakładach przemysłowych, własnych lub obcych, uważa się czynności, wykonywane w przeznaczonych na ten cel otwartych lub zamkniętych pomieszczeniach przy użyciu maszyn oraz napędu mechanicznego, wodnego lub powietrznego.

(2) Nie uważa się za przerób płodów w zakładach przemysłowych wszelkiego rodzaju czynności, dotyczących czyszczenia, sortowania, wietrzenia, rozdzielania na części, choćby wykonywanych przy użyciu maszyn lub napędu mechanicznego, o ile służące do tego celu pomieszczenia znajdują się w obrębie gospodarstwa rolnego.

(3) Przez stałe miejsce sprzedaży należy rozumieć zamknięte lub otwarte pomieszczenie lub ściśle określony teren poza obrębem gospodarstwa rolnego, zajmowane nieprzerwanie dłużej niż przez 3 dni w celu sprzedaży wytworów gospodarstwa rolnego.

§ 14. Nabycie za określoną cenę ziemio-płodów na pniu, owoców na drzewach i krze-

wach lub znajdujących się w wodach zamkniętych lub otwartych ryb nie ma charakteru dzierżawy gospodarstwa rolnego, ogrodowego lub rybnego, a sprzedaż nabytych w ten sposób płodów nie korzysta ze zwolnienia od podatku w myśl art. 3 pkt 1).

§ 15. (1) Przez gospodarstwo mleczne należy rozumieć prowadzenie hodowli zwierząt wyłącznie w celu uzyskania mleka i przetworów mlecznych.

(2) Gospodarstwo mleczne, prowadzone na obszarze gminy miejskiej wtedy nie posiada charakteru gospodarstwa rolnego, jeżeli:

- a) nie posiada własnych lub dzierżawionych gruntów rolnych na obszarze tejże gminy lub na obszarze gmin bezpośrednio z nią sąsiadujących, bądź też
- b) płody rolne z tych gruntów nie wystarczają na zaspokojenie potrzeb hodowli w zakresie racjonalnego żywienia zwierząt.

(3) Sprzedaż drzewa na pniu przez właściciela lub dzierżawcę obszaru leśnego nie podlega podatkowi, chociażby właścicielem lub dzierżawcą był kupiec.

Do art. 3 pkt 3).

§ 16. Za kredyt długoterminowy uważa się:

- a) kredyt w listach zastawnych lub obligacjach, oraz
- b) kredyt hipoteczny, spłacalny w ratach według z góry ustalonego planu amortyzacyjnego.

Do art. 3 pkt 4).

§ 17. Wolne są od podatku świadczenia spełniane za wynagrodzenia płynące ze źródeł, do których mają zastosowanie przepisy działu II ustawy o państwowym podatku dochodowym, bez względu na wysokość tych wynagrodzeń.

Do art. 3 pkt 5).

§ 18. (1) Zakładami naukowymi w rozumieniu art. 3 pkt 5) są:

1) szkoły oraz zakłady naukowe państwowe i publiczne, określone w art. 1 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389);

2) szkoły artystyczne, określone w rozporządzeniach Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wydanych na podstawie art. 58 ust. (1) ustawy z dnia 11 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389);

3) szkoły akademickie, istniejące na podstawie ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. z 1938 r. Nr 1, poz. 6);

4) szkoły i zakłady naukowe prywatne, istniejące na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz

zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 343) oraz na podstawie ustawy z dnia 22 lutego 1937 r. o prywatnych szkołach wyższych (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 89);

5) szkoły rolnicze i zawodowe, o których mowa w art. 10 ust. (1) ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 343) oraz w art. 58 ust. (2) ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389).

(2) Wolne od podatku są tylko świadczenia wobec uczniów względnie wychowanków, polegające na nauczaniu tychże, natomiast wszelkie inne świadczenia zakładów naukowych, a w szczególności sprzedaż osobom trzecim wytworów pracy uczniów, podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych.

Do art. 3 pkt 7).

§ 19. (1) Przez czynności, wymienione w art. 3 pkt 7) ustawy, należy rozumieć pracę osobistą drwala, masażysty, trażarza, praczki, prasowaczki itp. osób.

(2) Świadczenia, wynikające z wykonywania wymienionych powyżej czynności, podlegają opodatkowaniu, jeżeli stanowią one przedmiot działalności przedsiębiorstwa, zatrudniającego obce siły najemne, np. świadczenia pralni, wykonywanie masażu w gabinecie kosmetycznym, przedsiębiorstwa wyrąbywania lasu itp.

Do art. 3 pkt 8).

§ 20. (1) Za eksport uważa się wywóz surowców, półwyrobów i wyrobów gotowych poza granice celne Państwa. Za sprzedaż eksportową należy uważać również eksport, dokonany przy pomocy komisanta lub ajenta.

(2) Za transakcje wynikające z obrotu uszlachetniającego czynnego należy uważać przerób na rachunek osób, mających zamieszkanie lub siedzibę za granicą, surowców oraz półwyrobów, sprowadzanych spoza granic celnych Państwa, a wywiezionych poza te granice po przerobie.

(3) Dokonanie eksportu powinno być udowodnione prawidłowymi księgami handlowymi oraz deklaracjami wywozowymi, względnie kwitami celnymi, przewidzianymi w § 55 (wzory Nr 9 i 10) lub w § 56 (wzór Nr 11) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 9 października 1934 r. — przepisy wykonawcze do prawa celnego (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 820).

(4) W razie niemożności przedstawienia przez płatnika deklaracji wywozowych, względnie kwitów celnych — władze skarbowe mogą przyjąć jako dowód dokonania eksportu inne wiarygodne dokumenty, jak np. zaświadczenia urzędów celnych, zaświadczenia eksportowe związków eksportowych, listy przewozowe, konosamenty, zaświadczenia akcyzowe itp.

(5) W przypadku zwolnienia transakcji eksportowych od podatku na podstawie przed-

stawionego przez płatnika jednego z wymienionych w ust. (3) i (4) dowodów — powinna władza wymiarowa zaznaczyć tę okoliczność na dowodzie.

(6) Świadczenia z tytułu transakcji eksportowych, nie udowodnionych w sposób wyżej określony, nie korzystają ze zwolnienia i podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych.

(7) Wynagrodzenia, uzyskane przy eksporcie za czynności komisju, pośrednictwa, ekspedycji, przewozu itp., nie korzystają ze zwolnienia w myśl art. 3 pkt 8).

(8) Otrzymane przez eksportera premie wywozowe oraz zwrot cła nie stanowią obrotu podatkowego w przypadku opodatkowania eksportu.

Do art. 3 pkt 11).

§ 21. (1) Świadczenia sanatorium (domu zdrowia, domu wypoczynkowego), prowadzonego przez zrzeszenie pracownicze, działające na podstawie prawa o stowarzyszeniach, lub przez związek zawodowy, wolne są od podatku tylko wówczas, gdy sanatorium użytkowane jest odpłatnie wyłącznie przez następujące kategorie osób:

- a) członków zrzeszenia lub związku, utrzymującego sanatorium lub dom wypoczynkowy, oraz ich rodziny,
- b) członków innego zrzeszenia pracowniczego lub związku zawodowego oraz ich rodziny, przyjmowanych do sanatorium na podstawie pisemnego porozumienia obu zainteresowanych zrzeszeń.

(2) Rodzinę członka w rozumieniu ust. (1) stanowią osoby, znajdujące się w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa do członka, którym z tego tytułu przysługuje w myśl statutu lub regulaminu zrzeszenia lub związku prawo korzystania z urządzeń zrzeszenia lub związku.

(3) Odpłatne użytkowanie sanatorium przez inne osoby, niż wymienione w ust. (1), powoduje opodatkowanie wszystkich świadczeń sanatorium.

Do art. 3 pkt 12).

§ 22. Jeżeli spośród eksploatowanych przez przedsiębiorstwa tramwajów lub autobusów linii niektóre tylko przebiegają całkowicie lub częściowo poza granicami miasta, — podatkowi podlega przewóz na tych tylko liniach.

Do art. 3 pkt 13).

§ 23. Podlegają opodatkowaniu świadczenia przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” w zakresie przewozu osób i rzeczy innymi środkami komunikacyjnymi aniżeli koleje żelazne (np. komunikacja autobusowa), jak również w zakresie innych świadczeń (np. reklamy, dostawy prądu itp.).

Do art. 3 pkt 16).

§ 24. Świadczenia stowarzyszeń sportowych, polegające na udostępnieniu publiczności oglądania zawodów lub pokazów sportowych, podlegają opodatkowaniu.

Do art. 3 pkt 17).

§ 25. (1) Opodatkowaniu podlegają:

- a) produkcje wokalne, muzyczne itp., wykonywane w zakładach gastronomicznych, przy czym podstawę opodatkowania stanowi obrót osiągnięty przez właściciela zakładu gastronomicznego bądź też przez organizatora tych produkcji, oraz
- b) wyświetlanie filmów zarówno odrębne jak i w połączeniu z wszelkiego rodzaju produkcjami.

(2) Natomiast wynagrodzenia osób biorących udział w tych produkcjach wolne są od podatku w związku z postanowieniami art. 3 pkt 4) bądź art. 3 pkt 6) ustawy.

Do art. 3 pkt 19).

§ 26. Za członków najbliższej rodziny uważa się krewnych i powinowatych, żyjących we wspólnocie domowej z osobą, wykonywającą dorożkarstwo, furmaństwo lub eksploatację taksówek.

Do art. 3 pkt 20).

§ 27. (1) Za pisma periodyczne uważa się czasopisma, tj. druki, ukazujące się okresowo pod jednym tytułem w kolejnych numerach (zeszytach), które ani pojedynczo ani też w połączeniu z innymi numerami (zeszytami) nie stanowią zamkniętej całości.

(2) Przez wydawanie dzienników i innych pism periodycznych rozumieć należy sprzedaż dzienników i pism, wydanych własnym nakładem sprzedawcy, oraz wykonywanie świadczeń ubocznych, jak zamieszczanie ogłoszeń i reklam, sprzedaż makulatury itp.

Do art. 5 ust. (1).

§ 28. (1) W przedsiębiorstwach prowadzących prawidłowe księgi handlowe obrót podatkowy powstaje z chwilą zaksięgowania należności za spełnione świadczenie.

(2) Jeżeli w roku podatkowym nie została całkowicie wykonana umowa o świadczenie, wykonywane ze swej istoty w dłuższych okresach czasu, przy czym wynagrodzenie umówiono niepodzielnie za całość świadczenia, jak np. budowa domu lub urządzeń technicznych itp., należy za obrót roczny uważać tylko kwoty rzeczywiście w roku podatkowym otrzymane na poczet zapłaty.

(3) Przy wykonywaniu wolnego zawodu obrotem jest zawsze zapłata rzeczywiście w roku podatkowym otrzymana. Przyjęcie weksła

stanowi zapłatę otrzymaną wówczas, jeżeli weksel został w roku podatkowym zdyskontowany.

§ 29. (1) Nie wyłącza się z obrotu własnych kosztów płatnika, poniesionych przezeń w związku z wykonaniem świadczenia (np. przewiza komisowa, wynagrodzenie za pośrednictwo, koszty transportu, należności celne, koszty przewozu poniesione przez przewoźnika itp.).

(2) Natomiast nie stanowi obrotu zwrot wydatków i kosztów, poniesionych w zastępstwie (w imieniu) i na rachunek kontrahenta (opłaty sądowe wyłożone przez adwokata za klienta, koszty przewozu wyłożone przez ekspedytora za zleceniodawcę) w wysokości poniesionej i należycie udowodnionej.

(3) Odsetki dyskontowe policzone przez płatnika przy otrzymaniu zapłaty w postaci weksli, jak również odsetki policzone przy transakcjach na kredyt bez przyjmowania weksli, wchodzą w skład obrotu podatkowego.

(4) Dodatki na służbę i pracowników zatrudnionych u płatnika, pobierane przy świadczeniu rzeczy i usług (np. w zakładach gastronomicznych, hotelach, pensjonatach itp.), stanowią składową część obrotu podatkowego płatnika.

(5) Wynikłe na dłużnikach straty nie mogą być wyłączone z podstaw opodatkowania.

§ 30. Nie mają charakteru zapłaty za spełnione świadczenie i nie stanowią obrotu dywidendy i udziały w zyskach, pobierane przez akcjonariuszów spółek akcyjnych i udziałowców spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielni, spółek komandytowych, spółek jawnych i spółek prawa cywilnego, z wyjątkiem pobierania dywidendy od akcji przez osoby, które trudnią się zawodowo czynnościami kredytowymi w rozumieniu art. 6 pkt 1).

§ 31. (1) Obrót podatkowy ekspedytora (art. 598 kodeksu handlowego) stanowią wszelkie wynagrodzenia, należne za świadczenia, spełniane w granicach zawartych przez niego umów ekspedycji.

(2) Nie stanowi obrotu podatkowego ekspedytora zwrot poniesionych przez niego w imieniu i na rachunek klienta (zleceniodawcy) i należycie udowodnionych kosztów, związanych z wykonaniem umowy ekspedycji jak np. kosztów przewozu obcymi środkami przewozowymi, wydatków na opłacenie: należności celnych i innych pobranych przy odprawie celnej, składowego, ubezpieczenia, ekspertyzy towaru itp.

(3) W przypadkach, w których ekspedytor podjął się przesłania za oznaczoną w umowie sumę ryczałtową, tzn. bez obowiązku wyliczania się wobec klienta (zleceniodawcy) z wysokości rzeczywiście poniesionych wydatków i kosztów, podstawę opodatkowania stanowi całko-

wiata suma ryczałtowego wynagrodzenia bez jakichkolwiek odliczeń.

(4) Wynagrodzenie ryczałtowe ma miejsce nie tylko wówczas, gdy umówiono je łącznie za całą przesyłkę, lecz także wtedy, gdy została oznaczona jednostkowo, a więc za określony ciężar lub sztukę oraz odległość.

(5) Od obrotu przewoźnika (art. 613 kodeksu handlowego) nie odlicza się kosztów przewozu nawet wówczas, gdy przewoźnik dysponuje obcymi środkami przewozowymi.

Do art. 5 ust. (2).

§ 32. Jeżeli w przypadku zamiany świadczenie jest zawodowym tylko u jednego kontrahenta, opodatkowaniu podlega jedynie obrót tegoż kontrahenta.

Do art. 5 ust. (3).

§ 33. (1) Przez państwowe podatki i opłaty pośrednie rozumie się podatki i opłaty, określone jako pośrednie w budżecie Państwa.

(2) Przez samorządowe podatki i opłaty pośrednie rozumie się pobierane przez związki samorządu terytorialnego podatki i opłaty, analogiczne pod względem treści gospodarczej i formy prawnej do państwowych podatków i opłat pośrednich.

(3) Opłaty od mąki i kaszy, pobierane na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 447), mają charakter opłat pośrednich i podlegają wyłączeniu z obrotu.

(4) Państwowe i samorządowe podatki i opłaty pośrednie, pobierane od wyprodukowanych towarów, wyłącza się z obrotu tylko tych płatników, którzy produkują te towary we własnym przedsiębiorstwie przemysłowym, natomiast nie mogą one być wyłączone z obrotu płatników, którzy jedynie przetwarzają lub odprzedają takie towary (np. fabryki cukierków oraz przedsiębiorstwa wyłącznie handlowe).

§ 34. (1) Przez wszelkie inne podatki i opłaty, które obciążają lub mogą obciążyć obrót, rozumieć należy daniny publiczne, co do których z przepisów odpowiednich ustaw wynika, iż materialnie obciążają one kontrahenta płatnika, a płatnik występuje jedynie w charakterze inkasenta, przy czym obojętnym jest, czy płatnik ujawnia to rachunkowo w sposób wyraźny, czy też włącza podatek do ceny własnego świadczenia.

(2) Charakter opłat określonych w ustępie poprzednim mają w szczególności:

a) inkasowane przez przedsiębiorstwa widowiskowe opłaty na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża (Dz. U. R. P. z 1932 r.

Nr 18, poz. 111 i Nr 43, poz. 422 oraz na rzecz Funduszu Pracy Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 22, poz. 163 oraz z 1934 r. Nr 94, poz. 849) jako obciążające z mocy odnośnych ustaw osoby trzecie,

b) opłaty inkasowane przez producentów gazu w myśl art. 24 ust. 1 wyżej cytowanej ustawy o Funduszu Pracy oraz przez zakłady gastronomiczne i sale bilardowe w myśl art. 25 tejże ustawy,

c) podatek od energii elektrycznej pobierany na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 1931 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 76, poz. 720).

(3) Podatek obrotowy nie podlega wyłączeniu z obrotu.

Do art. 5 ust. (4).

§ 35. Wyłożone za nabywcę koszty przewozu i ubezpieczenia towarów, udowodnione prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi, podlegają wyłączeniu z obrotu, jeżeli cenę towaru umówiono loco miejsce wysłania.

§ 36. (1) Przez bonifikatę i skonto należy rozumieć zmniejszenie umówionej pierwotnie i należnej płatnikowi zapłaty za spełnione przezeń świadczenie.

(2) Wartości zwróconych płatnikowi towarów oraz udzielonych przez płatnika bonifikat i skont nie wyłącza się z obrotu, jeżeli:

a) towary zwrócono względnie bonifikaty lub skonta udzielono później, aniżeli w roku następującym po roku podatkowym, w którym dokonano dotyczącej transakcji, lub jeżeli

b) płatnik w roku podatkowym, w którym udzielił bonifikaty względnie skonta, albo w którym zwrócono mu towar, bądź też w roku, w którym dokonał transakcji, nie prowadził prawidłowych ksiąg handlowych.

§ 37. Przez odsetki prolongacyjne należy rozumieć odsetki, mające charakter odsetek zwłoki, pobranych z powodu nieuiszczenia ceny za rzecz w terminie umówionym przy zawarciu transakcji i z powodu sprolongowania pierwotnie ustalonego terminu płatności. Przepis powyższy nie ma zastosowania w razie prolongowania terminów zwrotu pożyczek, udzielonych przez osoby trudniące się zawodowo czynnościami kredytowymi w rozumieniu art. 6 pkt 1).

Do art. 6 pkt 1).

§ 38. (1) Przez czynności kredytowe należy rozumieć:

a) czynności bankowe przedsiębiorstw bankowych w rozumieniu art. 24 i 25 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321),

- b) czynności innych osób fizycznych i prawnych, które mogłyby być czynnościami przedsiębiorstw bankowych w rozumieniu cytowanego wyżej rozporządzenia.

(2) Pobieranie procentów z tytułu czynności kredytowych stanowi obrót tylko wówczas, jeżeli ma miejsce w ramach zawodowego wykonywania tych czynności.

§ 39. (1) Obrót z czynności kredytowych składa się z dwu rodzajów:

- a) z sumy należnych procentów i innych wynagrodzeń za świadczenia (np. prowizja, komisowe),
b) z zysku brutto z dokonanych operacji obcymi walutami, dewizami, tudzież wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi.

(2) Za zysk brutto, osiągnięty z operacji obcymi walutami, dewizami oraz wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi, uważa się nadwyżkę pomiędzy ceną, uzyskaną przy sprzedaży, a ceną nabycia, bądź też — gdy nabycie nastąpiło w ubiegłych okresach operacyjnych, a płatnik nie może udowodnić ceny nabycia sprzedanych walorów — ich wartością, wykazaną w bilansie otwarcia danego okresu operacyjnego. Nadwyżkę powyższą należy pomniejszyć o sumę strat, poniesionych przy sprzedaży walut obcych, dewiz i wszelkiego rodzaju papierów wartościowych w roku podatkowym, obliczoną według zasad analogicznych. Wpływy z kuponów od wszelkiego rodzaju papierów wartościowych wchodzą zawsze w skład drugiego rodzaju obrotu z czynności kredytowych (ust. (1) lit. b)) i podlegają opodatkowaniu bez względu na to, czy papiery wartościowe traktowane są jako lokata kapitału, czy też jako towar, oraz niezależnie od tego, czy wysokość procentów może być z góry obliczona (np. przy obligacjach, listach zastawnych), czy też ich wysokość zależy od wyników gospodarczych przedsiębiorstwa, a więc w następstwie od wysokości jego dochodu (np. akcje).

(3) Straty, poniesione w jednym rodzaju obrotów, nie podlegają potrąceniu od drugiego rodzaju obrotów.

(4) Z obrotu, określonego w art. 6 pkt 1) ustawy, nie mogą być potrącane wszelkiego rodzaju koszty, związane z wykonywaniem świadczeń w zakresie operacji kredytowych, a w szczególności koszty redyskonta weksli.

(5) Nie wlicza się do obrotu podatkowego kwot pobranych od klientów na pokrycie wydatków na książeczki czekowe, koszty protestu, kurtaż, asekurację, porto, depesze itp. po należytych udowodnieniu, że kwoty te stanowią tylko zwrot faktycznie poniesionych wy-

datków w zastępstwie klientów. W przypadku, gdy kwoty pobrane przy takiej transakcji przekraczają wydatki faktycznie poniesione, podlegają one w całości opodatkowaniu.

Do art. 6 pkt 2) i 3).

§ 40. (1) Za podstawę obliczenia obrotu podatkowego instytucji ubezpieczeniowych, wymienionych w art. 6 pkt 2) i 3) ustawy, należy uważać sumę składek przypisanych w danym roku podatkowym po potrąceniu sumy składek stornowanych w tym samym roku podatkowym bez względu na to, z jakiego okresu pochodzi składka stornowana.

(2) Składki dodatkowe (należności manipulacyjne, na fundusz rezerwowy itp.) stanowią część obrotu podlegającego opodatkowaniu.

(3) Opłaty stemplowe, pobrane przez instytucje ubezpieczeniowe od ubezpieczonych, nie podlegają włączeniu do podstawy opodatkowania.

Do art. 6 pkt 4).

§ 41. (1) Przez czynności komisowej sprzedaży należy rozumieć — zgodnie z przepisami kodeksu handlowego (art. 581) — podejmowanie się sprzedaży rzeczy ruchomych (towarów itp.) lub papierów wartościowych w imieniu własnym, a na rachunek innej osoby (komitenta).

(2) Niespełnienie przy komisie sprzedaży chociażby jednego z warunków, przewidzianych w art. 6 pkt 4) lit. a), b) i c) ustawy, jak również dokonanie czynności komisowej innego rodzaju, a w szczególności komisowego zakupu, pociąga za sobą opodatkowanie całkowitej zapłaty, jaka przypadłaby komisantowi, gdyby dokonał tej czynności na rachunek własny, według stawek podatkowych, przewidzianych w art. 7 dla danego rodzaju obrotu.

Do art. 6 pkt 5).

§ 42. (1) Pojęcie i zakres umowy agencyjnej w rozumieniu art. 6 pkt 5) ustawy należy oceniać na podstawie przepisów kodeksu handlowego (art. 568 — 580).

(2) Przy pośrednictwie innego rodzaju, niż wynikające z umowy agencyjnej, a mającym charakter zawodowy, za obrót uważa się wynagrodzenia, należne pośrednikowi za jego usługi.

(3) Przez pośrednictwo rozumieć należy wszelkie czynności, w wyniku których następuje między nimi sposobność do zawarcia między nimi jakiegokolwiek umowy, albo pośredniczy się przy jej zawarciu.

Do art. 7 ust. (1).

§ 43. Stawki podatku obrotowego wynoszą:

Art. 7 ust. (1)	Rodzaj obrotów	Stawka podatku od obrotów	
		udowodnionych prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi	nie udowodnionych prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi
	Obroty osiągnięte:		
pkt 1) lit. a) i pkt 2)	1a) ze sprzedaży lub wymiany nabytych i nieprzerobionych towarów z wyjątkiem sprzedaży w aptekach	1,25%	1,7%
pkt 9)	b) ze sprzedaży na giełdach zbożowo-towarowych ziemiopłodów, mąki, otrąb i makuchów	0,3%	—
pkt 5) lit. b) i pkt 10)	c) ze sprzedaży lub wymiany nabytych towarów, przerobionych przed dokonaniem sprzedaży lub wymiany	2,1%	3%
pkt 1) lit. a) i pkt 10)	d) ze sprzedaży lub wymiany towarów zarówno przerobionych jak i nieprzerobionych przed sprzedażą lub wymianą — w aptekach	3%	3%
pkt 1) lit. b) i pkt 2)	e) z wykonywania przedsiębiorstw wydawnictw książek drukowanych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej	1,25%	1,7%
pkt 4) lit. b) i c) pkt 5) lit. a) i b) oraz pkt 10)	2) ze sprzedaży lub wymiany surowców, półwyrobów lub wyrobów gotowych, wytworzonych przez płatnika na rachunek własny, jeżeli obroty te:		
	a) nie przewyższają zł 50.000 w stosunku rocznym	1,5%	1,5%
	b) przewyższają zł 50.000, lecz nie przewyższają zł 100.000 w stosunku rocznym	1,5%	2,1%
	c) przewyższają zł 100.000 w stosunku rocznym	2,1%	3%
pkt 3) i pkt 10)	3a) z czynności kredytowych, z wyjątkiem zysku brutto z dokonanych, operacji obcymi walutami, dewizami, tudzież wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi, czyli obroty osiągnięte w postaci należnych procentów i innych wynagrodzeń za świadczenia kredytowe (np. prowizje komisowe)	1,8%	3%
pkt 3) i pkt 10)	b) w postaci zysku brutto z dokonanych operacji obcymi walutami, dewizami, tudzież wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi	3%	3%
pkt 4) lit. a) i pkt 10)	4) z wynagrodzenia za przerób lub wytworzenie wyrobów bądź półwyrobów z cudzych materiałów, jeżeli obroty te:		
	a) nie przewyższają zł 15.000 w stosunku rocznym	1,5%	1,5%
	b) przewyższają zł 15.000 w stosunku rocznym	3%	3%
pkt 4) lit. b) i c) oraz pkt 5) lit. a) i pkt 10)	5) za świadczenia usług o charakterze rękodzielniczym, jeżeli:		
	a) nie przewyższają zł 50.000 w stosunku rocznym	1,5%	1,5%
	b) przewyższają zł 50.000, lecz nie przewyższają zł 100.000 w stosunku rocznym	1,5%	2,1%
	c) przewyższają zł 100.000 w stosunku rocznym	3%	3%

Art. 7 ust. (1)	Rodzaj obrotów	Stawka podatku od obrotów	
		udowodnionych prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi	nie udowodnionych prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi
pkt 6)	6) z wynagrodzeń za ekspedycję, maklerstwo żeglugowe oraz przewóz osób i rzeczy	2,6%	2,6%
pkt 7) lit. a)	7) z prowizji i innych wynagrodzeń za czynności komisju w rozumieniu art. 6 pkt 4) zdanie 1 ustawy	6%	—
pkt 7) lit. b)	8) z prowizji i innych wynagrodzeń za czynności ajenta poza przypadkami, wymienionymi w art. 6 pkt 5) zdanie 1 ustawy	6%	6%
pkt 7) lit. c)	9) z prowizji i innych wynagrodzeń za pośrednictwo, nie mające cech umowy agencyjnej	6%	6%
pkt 8) i 7) lit. b)	10) tytułem kurtażu przez maklerów przysięgłych na giełdach towarowych od transakcyj giełdowych:		
	a) po udowodnieniu księgą maklerską	3%	—
	b) nie udowodnionych księgą maklerską	—	6%
pkt 10)	11) od wszystkich pozostałych obrotów stawka podatku wynosi	3%	3%

Do art. 7 ust. (1) i (2).

§ 44. (1) Przewidziane w art. 7 ust. (1) stawki podatku dotyczą poszczególnych rodzajów świadczeń. Jeżeli płatnik spełnia zawodowo świadczenia kilku rodzajów, podlegających różnym stawkom, należy do każdego rodzaju świadczeń stosować stawkę właściwą dla danego rodzaju świadczenia.

(2) Wyrażona w ust. (1) zasada nie ma zastosowania do świadczeń, o których mowa w art. 7 ust. (2), polegających na istotnym i niepodzielnym połączeniu świadczeń obu rodzajów, jak świadczenia pensjonatów, zakładów gastronomicznych itp. Przepis art. 7 ust. (2) nie ma jednak zastosowania do obrotu zakładów gastronomicznych ze sprzedaży towarów konsumowanych poza zakładem, do którego to obrotu mają zastosowanie stawki, przewidziane w art. 7 ust. (1) pkt 1), 2), 4) lit. b) i c), 5) lub 10).

(3) Nie należy uważać za połączone ze świadczeniem rzeczy w rozumieniu art. 7 ust. (2) takich usług, które wykonywane są ubocznie i odrębnie w stosunku do świadczenia rzeczy, jak np. pakowanie lub dostarczenie sprzedanego towaru na wskazane przez nabywcę miejsce. Jeżeli za czynności te pobierana jest osobna zapłata, należy włączać ją do ogólnego obrotu ze sprzedaży rzeczy.

(4) Obrót ze sprzedaży w ramach przedsiębiorstwa przemysłowego, w stanie nieprzerobionym surowców, materiałów i innych rzeczy, podlega stawkom, przewidzianym w art. 7 ust. (1) pkt 1) i 2).

(5) Obrót ze sprzedaży w ramach przedsiębiorstwa przemysłowego odpadków i innych

rzeczy, powstałych w wyniku produkcji jakkolwiek nie będących jej celem, podlega stawkom, przewidzianym w art. 7 ust. (1) pkt 4) lit. b) i c) oraz pkt 5) i 10).

(6) Świadczenia, polegające na budowie lub montażu urządzeń technicznych, połączone z dostawą materiałów oraz maszyn lub ich części, podlegają stawce wynikającej z art. 7 ust. (2).

Do art. 7 ust. (1) pkt 1).

§ 45. (1) Za czynności przygotowawcze uważać należy w szczególności:

1) składanie (montowanie) przedmiotów, jak zegarki, wieczne pióra, gramofony, rowery itp., polegające na złożeniu gotowych części bez użycia w tym celu urządzeń mechanicznych, maszyn lub bardziej skomplikowanych narzędzi oraz bez dokonania obróbki mechanicznej poszczególnych części (jak np. cięcie blachy, wyginanie, falcowanie, lutowanie itp.);

2) przystosowanie do spożycia artykułów spożywczych bez zmiany ich istotnych właściwości i składników i bez dodania innych materiałów (jak np. palenie kawy, pasteryzacja mleka itp.);

3) sortowanie, suszenie, krajanie, mielenie, rozcieńczanie itp. czynności, konieczne dla właściwej dystrybucji towarów, a wykonywane bez użycia bardziej skomplikowanych urządzeń mechanicznych oraz bez stosowania mechanicznej siły napędowej;

4) pakowanie, rozlewanie, butelkowanie, lakowanie, składanie, zwijanie, znakowanie towarów itp. czynności, mające na celu racjonalne formy sprzedaży lub reklamy, chociażby przy czynnościach tych stosowano bardziej

skomplikowane urządzenia oraz mechaniczną siłę napędową;

5) zdobienie kapeluszy, przystosowanie do sprzedaży gotowych ubiorów przez drobne poprawki i uzupełnienia, heblowanie i przerywanie desek, bejcowanie mebli i czynienie w nich drobnych poprawek i uzupełnień itp. czynności, mające na celu przystosowanie towaru do indywidualnych gustów i potrzeb kupujących lub dołączanie do niego gotowych części, o ile czynności te nie zmieniają istotnego przeznaczenia i wartości sprzedawanego przedmiotu oraz wykonane są przy pomocy pracy ręcznej;

6) pranie, czyszczenie, prasowanie i dekatyzowanie itp.

(2) Ubój zwierzęcia nie ma charakteru czynności przygotowawczej.

Do art. 7 ust. (1) pkt 1) lit. b).

§ 46. (1) Przez wykonywanie przedsiębiorstwa wydawnictw książek drukowanych rozumieć należy sprzedaż książek własnego nakładu, zarówno konsumentom jak i odprzedawcom, oraz zamieszczanie w tych książkach ogłoszeń i reklam.

(2) Stawki przewidziane dla obrotów osiągniętych przez wydawnictwa książek (art. 7 ust. (1) pkt 1) lit. b) i pkt 2)) mają zastosowanie zarówno do tych przedsiębiorstw, które drukują książki we własnych zakładach graficznych, jak i do tych przedsiębiorstw, które druk książek zlecają obcym zakładom graficznym.

Do art. 7 ust. (1) pkt 3).

§ 47. (1) Do obrotu osiągniętego z czynności kredytowych w postaci zysku z dokonanych operacji obcymi walutami, dewizami, tudzież wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi ma zastosowanie 3°/_o stawka podatku, przewidziana w art. 7 ust. (1) pkt 10) ustawy.

(2) Do obrotu przedsiębiorstw bankowych, osiągniętego ze świadczeń innego rodzaju, niż czynności kredytowe w rozumieniu art. 6 pkt 1), np. z tytułu komisowej sprzedaży towarów, stosować należy stawki właściwe dla obrotu z tytułu tego rodzaju świadczeń.

Do art. 7 ust. (1) pkt 4).

§ 48. (1) Kwoty obrotu, wymienione w art. 7 ust. (1) pkt 4) lit. a), b) i c) ustawy obejmują całkowity obrót, jaki płatnik (art. 2) osiągnął w stosunku rocznym z tytułu świadczeń jednego rodzaju, wykonanych we wszystkich zakładach, przy pomocy których wykonywa te świadczenia.

(2) Za oddzielny rodzaj świadczeń uważać należy każdy z rodzajów świadczeń, wymienionych w art. 7 ust. (1) pkt 4) lit. a) i b), a wykonywanych w ramach jednego rzemiosła lub jednej gałęzi produkcji przemysłowej.

(3) Stawka podatku, przewidziana w art. 7 ust. (1) pkt 4) lit. c) ma zastosowanie tylko w przypadku udowodnienia prawidłowymi księga-

mi handlowymi całego obrotu, do którego powołany przepis ma zastosowanie.

Do art. 7 ust. (1) pkt 4) lit. a).

§ 49. Uznaniu za obrót z art. 7 ust. (1) pkt 4) lit. a) ustawy nie stoi na przeszkodzie okoliczność, iż przetwórca lub wytwórca dodaje własne materiały pomocnicze do materiałów zasadniczych, dostarczonych przez zamawiającego a będących przedmiotem przerobu lub służących do wytworzenia wyrobów bądź półwyrobów.

§ 50. Krajowy przedsiębiorca, który przerabia lub wytwarza wyroby bądź półwyroby z materiałów należących do firmy zagranicznej i, na skutek zleceń firmy zagranicznej, dostarcza na jej rachunek krajowym odbiorcom przerobione lub wytworzone wyroby bądź półwyroby, opłaca podatek: 1) od wynagrodzenia za przerób lub wytworzenie wyrobów bądź półwyrobów oraz 2) od pełnego obrotu, osiągniętego ze sprzedaży tych wyrobów bądź półwyrobów, przy której działał w charakterze komisarza bądź agenta, posiadającego towary w konsygnacji, z wyjątkiem przypadków, przewidzianych w art. 6 pkt 4) zdanie trzecie oraz pkt 5) zdanie drugie.

§ 51. (1) W młynach obrotem jest:

- a) przy przemiale gospodarczym—otrzymane wynagrodzenie bądź to w pieniądzu, bądź to w naturze (tzw. miarka) za przemiał;
- b) przy przemiale handlowym — zapłata za świadczenia rzeczy, tj. za sprzedaż lub wymianę produktów przemiału.

(2) Przemiał jest gospodarczy, gdy przedsiębiorca z przyjętego do przemiału zboża zatrzymuje część zboża tytułem wynagrodzenia, a właściciel pozostałej ilości zboża otrzymuje wszystkie produkty, jakie powstały z przemielenia. Nie stoi na przeszkodzie przyjęciu za obrót wynagrodzenia za przemiał fakt wydania od razu przez przedsiębiorcę z posiadanych zapasów produktu gotowego, jeżeli zapasy te pochodzą z wynagrodzenia za przemiał dokonany poprzednio dla innych osób oraz jeżeli wydany z posiadanych zapasów produkt gotowy jest tego samego gatunku i znajduje się w tym samym stosunku, w jakim był je otrzymał klient po przemieleniu zboża własnego w sposób przez niego żądany.

(3) W razie niedotrzymania choćby jednego z warunków, wymienionych w poprzedzającym ustępie, ma miejsce przemiał handlowy.

(4) Zapłata, uzyskana ze sprzedaży produktów otrzymanych z przemiału zboża, pochodzącego z wynagrodzenia za przemiał (miarka), jest obrotem, podlegającym opodatkowaniu jako przemiał handlowy.

(5) Przy przemiale gospodarczym mają zastosowanie stawki podatkowe, przewidziane w art. 7 ust. (1) pkt 4) lit. a) lub pkt 10) ustawy.

natomiast przy przemiele handlowym — stawki podatkowe, przewidziane w art. 7 ust. (1) pkt 4) lit. b) i c) lub pkt 5) i 10) ustawy.

Do art. 7 ust. (1) pkt 4) lit. b).

§ 52. Za usługi o charakterze rękodzielniczym należy uważać usługi wykonywane w ramach rzemiosła, w rozumieniu art. 142 prawa przemysłowego, a nie polegające na przetwarzaniu lub wytwarzaniu wyrobów bądź półwyrobów, jak np. usługi fryzjerów, fotografów, malarzy, mularzy, pozłotników, kominiarzy, szklarzy, zdunów, oraz wszelkiego rodzaju naprawy, np. obuwia, odzieży itp.

Do art. 7 pkt 9).

§ 53. Przez sprzedaż dokonaną na giełdach zbożowo-towarowych należy rozumieć sprzedaż odpowiadającą warunkom przewidzianym:

1) w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924 r. o organizacji giełd (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 23, poz. 209), zmienionym ustawą z dnia 18 marca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 163) oraz

2) w przepisach statutów i regulaminów zawierania transakcyj giełdowych — zatwierdzonych przez Ministra Przemysłu i Handlu dla poszczególnych giełd zbożowo-towarowych.

Do art. 8.

§ 54. (1) Jeżeli przy uiszczaniu zaliczek na podatek (art. 8) zachodzi wątpliwość, czy ze względu na wysokość obrotu mają zastosowanie stawki przewidziane w art. 7 ust. (1) pkt 4) i 5), należy przy stosowaniu stawek brać pod uwagę:

- a) przy zaliczkach miesięcznych, określonych w art. 8 ust. (1) — kwotę, wynikającą z obliczenia osiągniętego w danym miesiącu obrotu w stosunku rocznym,
- b) przy zaliczkach kwartalnych, określonych w art. 8 ust. (2) — obrót za rok ubiegły, obliczony w stosunku rocznym,
- c) przy zaliczkach kwartalnych, określonych w art. 8 ust. (3) — obrót za pierwszy kwartał, w którym rozpoczęto wykonywanie świadczeń, obliczony w stosunku rocznym.

(2) Ewentualne nadpłaty, powstałe w wyniku dokonanego w myśl ust. (1) obliczenia zaliczek, może płatnik potrącić przy wpłacie ostatniej zaliczki za dany rok podatkowy.

Do art. 8 ust. (1).

§ 55. (1) Wysokość zaliczki miesięcznej należy obliczać na podstawie obrotu, wynikającego z ksiąg handlowych, przy zastosowaniu przewidzianych w ustawie stawek podatkowych.

(2) Jeżeli obliczona w myśl ust. (1) zaliczka nie została przez płatnika w należytej wysokości i w ustawowym terminie uiszczona, —

od zalegającej kwoty zaliczki pobiera się odsetki od ustawowego terminu płatności zaliczki, niezależnie od czasu i sposobu ustalenia tej zaległości przez władzę wymiarową.

(3) Jeżeli podatek przypadający tytułem zaliczki od obrotu za dany miesiąc został przy wymiarze podwyższony, — różnica między kwotą wymierzonego podatku a obliczonymi w myśl ust. (1) zaliczkami staje się zaległością po upływie terminu płatności, wynikającego z art. 8 ust. (5).

§ 56. (1) Płatnicy nie prowadzący ksiąg handlowych obowiązani są opłacać zaliczki według zasad, ustalonych w art. 8 ust. (2).

(2) Jeżeli płatnik rozpocznie lub zaniecha w ciągu roku podatkowego prowadzić księgi handlowe, — obowiązany jest uiszczać zaliczki kwartalne według zasad, ustalonych w art. 8 ust. (2) i (3) za te okresy, w których obrót nie został udowodniony księgami.

Do art. 8 ust. (2).

§ 57. (1) Płatnikom, wymienionym w art. 8 ust. (2) ustawy, ustala się zaliczki kwartalne w wysokości 1/5 kwoty podatku, wymierzonego za rok ubiegły, a jeżeli podatek w roku ubiegłym wymierzono za niepełny rok kalendarzowy, — w wysokości 1/5 kwoty podatku, obliczonego w stosunku rocznym.

(2) Różnica między kwotą wymierzonego podatku a ustalonymi w myśl ust. (1) zaliczkami staje się zaległością po upływie terminu płatności, wynikającego z art. 8 ust. (5).

(3) Jeżeli jednak władza wymiarowa otrzyma przed terminem płatności ostatniej zaliczki kwartalnej materiały faktyczne, stwierdzające dokładnie, że płatnik osiągnął obrót wyższy od tego, który był podstawą do ustalenia zaliczek, powinna wydać postanowienie o obowiązku uiszczania zaliczek w wysokości podatku, przypadającego od rzeczywistego obrotu, wyznaczając termin płatności, po upływie którego nie uiszczona część zaliczki staje się zaległością.

Przykłady.

I. Płatnik rozpoczął wykonywanie świadczeń, podlegających opodatkowaniu, z dniem 1 października roku ubiegłego. Podatek wymierzono za trzymiesięczny okres wykonywania świadczeń w kwocie 150 zł. Zaliczki w roku bieżącym powinny wynosić co najmniej jedną piątą część kwoty $\frac{150 \times 12}{3} = 600$ zł, czyli po 120 zł.

II. Płatnik w ciągu pięciu miesięcy roku ubiegłego nie wykonywał świadczeń, podlegających opodatkowaniu. Podatek wymierzono za siedmiomiesięczny okres działalności w kwocie 2.100 zł. Zaliczki w roku bieżącym wynoszą co najmniej piątą część kwoty $\frac{2100 \times 12}{7} = 3600$ zł, czyli po 720 zł.

Do art. 8 ust. (3).

§ 58. (1) Dla płatników, wymienionych w art. 8 ust. (2), którzy rozpoczęli wykonywanie świadczeń w roku podatkowym, władza skarbowo oblicza wysokość zaliczek kwartalnych w sposób następujący: za kwartał, w którym rozpoczęto wykonywanie świadczeń, — w wysokości podatku przypadającego od obrotu rzeczywiście osiągniętego w tym kwartale, natomiast dla następnych kwartałów roku podatkowego — w wysokości podatku, jaki przypada od obrotu, stanowiącego podstawę dla wymiaru pierwszej zaliczki, lecz obliczonego w stosunku za cały kwartał.

Przykład.

Płatnik rozpoczął wykonywanie świadczeń w dniu 14 maja. W okresie od 14 maja do 14 sierpnia, tj. w ciągu 3 miesięcy osiągnął — według obliczeń władzy skarbowej — obrót w kwocie 9.000 zł. Przy zastosowaniu właściwej z art. 7 ustawy stawki podatkowej — np. 1.70% — zaliczka kwartalna wyniesie kwotę 153 zł. Ponieważ w II kwartale kalendarzowym świadczenia wykonywano tylko w ciągu 47 dni (licząc w miesiącu 30 dni), przeto zaliczka za ten niepełny kwartał wyniesie $\frac{153 \times 47}{90} = 79$ zł 90 gr.

(2) Jeżeli płatnik w roku poprzedzającym rok podatkowy uiszczał podatek obrotowy w formie ryczałtu, należy zaliczki kwartalne obliczać według zasad art. 8 ust. (3).

Do art. 11 ust. (1).

§ 59. (1) Z ulg określonych w art. 11 ust. (1) ustawy korzystają te spółdzielnie, które należą do związków posiadających przyznanie im przez Ministra Skarbu prawo rewizji, a które swą działalność statutową ograniczają wyłącznie do członków.

(2) Jeżeli spółdzielnie, wymienione w ust. (1) niniejszego paragrafu, rozszerzają swą działalność statutową również na osoby nie będące członkami, to z ulg korzystają tylko wówczas, gdy do funduszy, nie podlegających według ustawy o spółdzielniach lub statutu podziałowi między członków, przelewając co najmniej tę część nadwyżki (nadpłat i zwrotów), jaka przypada na obroty z nieczłonkami.

(3) Okoliczność, iż udział nieczłonków w ogólnym obrocie spółdzielni jest większy, niż udział członków, nie pozbawia spółdzielni prawa do ulg.

(4) Spółdzielnia, która wbrew zakazowi statutu działa wśród nieczłonków, nie korzysta z ulgi przewidzianej w art. 11 ust. (1).

§ 60. (1) Przez zwrot rozumieć należy różnicę pomiędzy uiszczoną przez członka lub nieczłonka zapłatą za spełnione świadczenie, a poniesionymi przez spółdzielnię kosztami własnymi tegoż świadczenia.

(2) Przez nadpłatę rozumieć należy różnicę pomiędzy zapłatą, otrzymaną przez spółdzielnię ze sprzedaży dostarczonego przez członka lub nieczłonka towaru, a kosztem tego towaru, na który składa się należność członka lub nieczłonka za dostawę oraz inne koszty własne spółdzielni.

§ 61. (1) Spółdzielnia nie może korzystać z ulg, jeżeli przypadające na nieczłonków nadpłaty i zwroty przelewa w jakiegokolwiek postaci na rzecz członków.

(2) W szczególności wykluczające ulgę przelanie nadpłat i zwrotów ma miejsce wówczas, jeżeli spółdzielnia:

- a) przelewa na rzecz członków przypadające na nieczłonków nadpłaty w tej postaci, iż płacąc nieczłonkom za dostawy niską cenę rynkową osiąga nadwyżkę, którą równocześnie zużywa, wypłacając członkom za takie same dostawy ceny wyższe, wskutek czego bądź w ogóle nie wykazuje zysków bilansowych bądź też wydatnie je pomniejsza, albo
- b) przelewa na rzecz członków przypadające na nieczłonków zwroty w ten sposób, iż pobiera od członków niższą cenę świadczeń, niż od nieczłonków, wskutek czego wynik bilansowy jest podobny, jak omówiony wyżej pod lit. b).

§ 62. (1) Przy obliczaniu sumy przypadających na nieczłonków nadpłat i zwrotów należy z reguły wydzielać tę sumę z ogólnej sumy nadpłat i zwrotów w takim stosunku, w jakim znajduje się obrót dokonany z nieczłonkami lub przypadający na nich do ogólnej sumy obrotu.

(2) Jeżeli jednak z okoliczności faktycznych wynika, że wskazana w ust. (1) metoda nie umożliwia podziału sumy nadpłat i zwrotów z wystarczającą dokładnością, bądź ze względu na stosowanie różnych cen dla członków i nieczłonków, bądź też ze względu na różną zyskowość transakcji, dokonywanych z członkami i nieczłonkami, — podział należy przeprowadzić z uwzględnieniem wspomnianych wyżej okoliczności faktycznych.

Do art. 11 ust. (1) pkt 1).

§ 63. (1) Za spółdzielcze instytucje drobnego kredytu uważa się te spółdzielnie w rozumieniu art. 6 rozporządzenia Prezydenta

Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321), które odpowiadają następującym warunkom:

- a) za podstawowy przedmiot przedsiębiorstwa mają udzielanie pożyczek i przyjmowanie wkładów;
- b) udzielają pożyczek wyłącznie członkom w granicach, nie przekraczających zł 2.000 dla osób fizycznych, a zł 8.000 dla związków samorządowych oraz zrzeszeń, posiadających osobowość prawną;
- c) odbiór wpłat na rachunek członków i osób trzecich ograniczają do inkasa weksli i dokumentów z wyłączeniem inkasa towarowego;
- d) czynności bankowe ograniczają do zakresu, przewidzianego w art. 91 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321); warunkowi temu nie uchybia prowadzenie — za osobnym zezwoleniem Ministra Skarbu — kupna i sprzedaży walut obcych, jeżeli czynności te spółdzielnia wykonywa na zlecenie i rachunek związkowej centrali finansowej, Banku Polskiego, Pocztovej Kasy Oszczędności, banków państwowych oraz innych spółdzielni;
- e) osiagają z tytułu pobieranych procentów od pożyczek i od sum lokowanych w związkowej centrali finansowej, dochód stanowiący co najmniej 2/3 ogólnego dochodu, uzyskanego w roku obrachunkowym.

Do art. 11 ust. (1) pkt 2) lit. a).

§ 64. (1) Przez obrót, osiągnięty z pożyczek udzielonych członkom, rozumieć należy wszelkie korzyści materialne, uzyskane przez spółdzielnię z tytułu udzielonych pożyczek, jak również odsetkową pomoc Skarbu Państwa, otrzymaną z tytułu układów konwersyjnych, zawartych z członkami.

(2) Pojęcie „pożyczek udzielonych członkom” obejmuje wyłącznie pożyczki w rozumieniu art. 430 i następnych kodeksu zobowiązań.

(3) Nabycie praw z weksła, a w szczególności nabycie przez spółdzielnię weksła przez indos członka, nie może być samo przez się dowodem udzielenia członkowi przez spółdzielnię pożyczki. Jednakże umowy pożyczki nie wyklucza przyjęcie weksła, jako skryptu dłużnego, oraz weksła na zabezpieczenie pożyczkowej sumy.

Do art. 11 ust. (1) pkt 4) lit. c).

§ 65. Za przerób wytworów gospodarstwa rolnego o charakterze produkcji fabrycznej uważać należy przerób w zakładach przemysłowych w rozumieniu § 13.

Do art. 11 ust. (3).

§ 66. (1) Przez osoby wojskowe rozumieć należy osoby, wchodzące w skład jednostek organizacyjnych wojska i marynarki wojennej w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 220).

(2) Przez członków rodzin osób wojskowych rozumieć należy krewnych i powinowatych osób wojskowych żyjących z nimi we wspólnocie domowej.

(3) Przez garnizon rozumieć należy miejscowość wraz z przyległym obszarem, w której przebywają jednostki organizacyjne sił zbrojnych, stale lub na dłuższy, ponad 24 godzinny postój, a podlegające jednemu komendantowi garnizonu.

Do art. 15 ust. (2).

§ 67. Należność za świadectwo przemysłowe, nabyte na rok 1939 w części przypadającej na rzecz Skarbu Państwa wraz z 15% podatkiem pobieranym na podstawie ustawy z dnia 26 marca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 127), podlega potrąceniu jedynie u tych płatników, którzy mają obowiązek opłacania podatku obrotowego za rok 1939 i tylko w granicach przypadającego do zapłaty za ten rok podatku.

§ 68. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje od dnia 1 stycznia 1939 r.

(2) W zakresie wykonywania ustawy z dnia 4 maja 1938 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 292) traci z dniem 1 stycznia 1939 r. moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 11 grudnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 93, poz. 649) oraz wszystkie inne zarządzenia, wydane w wykonaniu ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 46, poz. 339).

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*